

JEEСУKSEN OPETUSLAPSET JA MAALLINEN ESIVALTA Väinö Hotti

Ristiriitaista

Uskovan suhteessa maalliseen esivaltaan löydämme Raamatusta erilaisia näkemyksiä. Voidaan jopa ajatella, että nämä näkemykset ovat keskenään ristiriitaiset.

Kuka on isäntä?

Raamattu antaa ymmärtää, että Jumala on kaiken yläpuolella:

"Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat" (Ps.24:1).

"Ja perkele vei hänet korkealle vuorelle ja näytti hänelle yhdessä tuokiossa kaikki maailman valtakunnat ja sanoi hänelle: "Sinulle minä annan kaiken tämän valtapiirin ja sen loiston, sillä minun haltuuni se on annettu, ja minä annan sen, kenelle tahdon" (Luuk.4:5,6).

Jeesuksen neuvo

"Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on" (Matt.22:21).

Paavalin opetus

"Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat. Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säättämystä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion" (Room.13:1,2).

Tämän mukaan esivallan tulisi Jumalan palvelijana myötäillä ja puolustaa Jumalan kansaa, uskovia. Historia kuitenkin todistaa jotakin muuta. Maallinen esivalta ja Jumalan kansa ovat historian saatossa olleet usein "napit vastakkain". On helposti todettavissa, että esivalta on usein ollut TÄMÄN MAAILMAN RUHTINAAN asialla. Kansankirkko on joutunut "joron jäljille" alistuessaan kansan talutusnuoraan. Täten 300 – luvun ratkaisu on poikunut kautta vuosisatojen karmeaa satoa, vaikka sitä ei yleisesti tunnustetakaan. Kirkon olisi syytä tällä kohdalla "katsoa peiliin" ja myöntää tosiasiat.

Pietari + apostolit

"Mutta Pietari ja muut apostolit vastasivat ja sanoivat: "Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä" (Apt.5:29).

Farao sorti Herran kansaa

"Niin farao antoi käskyn kaikelle kansallensa, sanoen: "Kaikki poikalapset, jotka syntyvät, heittäkää Niilivirtaan, mutta kaikkien tyttölasten antakaa elää" (2. Moos.1:22).

Herodes yritti surmata Jeesus-lapsen

"Mutta kun he olivat menneet, niin katso, Herran enkeli ilmestyi Joosefille unessa ja sanoi: "Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä ja pakene Egyptiin, ja ole siellä siihen asti, kuin minä sinulle sanon; sillä Herodes on etsivä lasta surmatakseen hänet" (Matt.2:13).

Tässä on kuvaus myös siitä, että vastasyntynyt Jumalan lapsi on joutuva TÄMÄN MAAILMAN RUHTINAAN tappolinjalle! Aina siellä, missä on herätystä, myös tämän maailman ruhtinas aktivoituu. Lopunaikana Perkele on erikoisen kiukkuinen, Ilm.12:12.

Maailma ja uskovat vastakkain

Tässä on kaksi kansaa, jotka eivät voi olla sovinnossa keskenään. Nämä ovat kuin "tuli ja vesi". Kun vastakkainasettelu loppuu, Herran kansa on kadottanut suolansa. Samalla se on kadottanut voittovoimansa.

"Te avionrikkajat, ettekö tiedä, että **maailman ystävyys on vihollisuutta Jumalaa vastaan?** Joka siis tahtoo olla maailman ystävä, siitä tulee Jumalan vihollinen" (Jaak.4:4).

Luonnollinen asia

"Jos maailma teitä vihaa, niin tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä. Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, sentähden maailma teitä vihaa. Muistakaa se sana, jonka minä teille sanoin: **'Ei ole palvelija herraansa suurempi'**. Jos he ovat minua vainonneet, niin he teitäkin vainoavat; jos he ovat ottaneet vaarin minun sanastani, niin he ottavat vaarin teidänkin sanastanne" (Joh.15:18-20).

"Ja **kaikki**, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi" (2. Tim.3:12).

Jeesus varusti oikeudenkäyntiä varten

"Kavahtakaa ihmisiä, sillä he vetävät teidät oikeuksiin, ja synagoogissaan he teitä ruoskivat; ja teidät viedään maaherrain ja kuningasten eteen minun tähteni, todistukseksi heille ja pakanoille. Mutta kun he vetävät teitä oikeuteen, **älkää huolehtiko siitä, miten tahi mitä puhuisitte**, sillä teille annetaan sillä hetkellä, mitä teidän on puhuminen. Sillä ette te itse puhu, vaan teidän Isänne Henki puhuu teissä" (Matt.10:17-20).

Maallinen esivalta kääntymättömien jumalisten käsikassara

Juutalaiset jumaliset vainosivat Jeesusta – kuolemaan asti, mutta likaisen työn he teettivät pakanoilla, roomalaisilla. He syyttivät Jeesusta maallisen lain rikkomisesta:

"Ja he nousivat, koko joukko, ja veivät hänet Pilatuksen eteen. Ja he alkoivat syyttää häntä sanoen: "Tämän me olemme havainneet villitsevän kansamme, kieltävän antamasta veroja keisarille ja sanovan itseään Kristukseksi, kuninkaaksi" (Luuk.23:1,2).

Kautta aikain IISAK ja ISMAEL ovat käyneet keskenään sota. Molemmat olivat lähtöisin Aabrahamista, mutta nämä ovat alati sotajalalla keskenään.

"Mutta niinkuin lihan mukaan syntynyt silloin vainosi Hengen mukaan syntynyttä, **niin nytkin**" (Gal.4:29).

Jumaliset ovat usein saaneet maallisesta virkavallasta tehokkaan apulaisen raivatakseen uskovat tieltään:

”Siihen aikaan kuningas Herodes otatti muutamia seurakunnan jäseniä kiinni kiduttaaksensa heitä. Ja hän mestautti miekalla Jaakobin, Johanneksen veljen. **Ja kun hän näki sen olevan juutalaisille mieleen**, niin hän sen lisäksi vangitutti Pietarinkin” (Apt.12:1-3).

”Ikonionissa he samoin menivät juutalaisten synagoogaan ja puhuivat niin, että suuri joukko sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskoi. **Mutta ne juutalaiset, jotka eivät uskoneet, ylyttivät ja kiihdyttivät pakanain mieltä veljiä vastaan**” (Apt.14:1,2).

Apostolien teoissa juutalaiset toistuvasti yrittivät saada Paavalia kärejille

”Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja metelinnostaja kaikkien koko maailman juutalaisten keskuudessa ja nasaretilaisten lahkoon päämies, ja hän on koettanut pyhäkönkin saastuttaa. Sentähden me otimme hänet kiinni. Voit itse häntä tutkimalla saada tietää kaiken, mistä me häntä syytämme.” Ja myös juutalaiset yhtyivät syyttämään häntä ja väittivät asian niin olevan” (Apt.24:5-9).

Alkukirkko – marttyyrikirkko

Alussa vallitsi selkeä raja seurakunnan ja maailman välillä. Pidettiin kiinni Sanasta. Tämä merkitsi marttyyriutta. Monet todistivat verellään uskonsa. Vähitellen kuitenkin tapahtui väsymistä. Jatkuva vastakkainasettelu vaati veronsa. Lähdettiin neuvottelujen ja kompromissien tielle. Kirkko joutui ”valtakiusaukseen” – ja lankesi (vrt.Matt.4:8-10; Luuk.4:5-8). Marttyyrikirkko muuttui KANSANKIRKOKSI. Kristinusko julistettiin 300-luvulla Rooman valtionuskonnoksi.

Suuri tragedia

Tämä laitto kristinuskon kokonaan uusiksi. Tämä merkitsi uskottomuutta Vapahtajalle ja Raamatulle. Tässä prosessissa suolansa menettänyt kirkko sulautui maailmaan ja maailma kirkkoon. Syntyi sekoitus, EPÄPYHÄALLIANSSI! Kristinusko yhdistyi kansanuskonollisuuteen. ”Kansan ääni” korvasi ”Jumalan äänen”. Kirkko joutui kansanvallan rautaiseen otteeseen, jossa se on kituroinut vuosisatoja.

Katolinen kirkko – uskovien vainooja

Roomalaiskatolinen kirkko on teloittanut lukuisia uskovia. Sillä on tavallisesti ollut apuna maallinen virkavalta. Kirkon arvostelijat julistettiin pannaan.

JOHANN HUSS (1369-1415)

Hus oli Lutherin edelläkävijä ja tienraivaaja. Aluksi Luther vieroksui Husia, mutta tuli myöhemmin hänen sydänystäväkseen: ”Minä näet siinä määrin kammoksuin Johannes Hussin nimeäkin, että päättelin olevan rikollista ja jumalatonta edes ajatella häntä” (Luther, Gal.kirj. sel. s.94).

Hän alkoi pitää paavia Antikristuksena ja Rooman kirkkoa baabelporttona.

Kirkolliskokous julisti Hussille kuolemantuomion heinäkuun 6 pnä 1415 keisarin läsnäollessa. Kun Hus oli turhaan yrittänyt esittää vastalauseensa, hän kääntyi hiljaa rukouksessa Jumalan puoleen uskoen asiansa hänelle. Tämän jälkeen hänen yltään riisuttiin hänen pappispukunsa. Hänet julistettiin Juudas Iskariotiksi ja hänen päähänsä pantiin paperihiippa, johon oli maalattu pirun kuvia ja kirjoitettu: ”Kerettiläisten päämies.” Kun tämä häpeähiippa oli pantu hänen päähänsä,

piispa sanoi: "Nyt me jätämme sinun sielusi perkeleen haltuun." Hus loi silmänsä taivasta kohti ja sanoi: "Mutta minä jätän Sinun käsiisi, Herra Jeesus Kristus, henkeni, jonka Sinä olet lunastanut."

Kirkolliskokous jätti Hussin tämän jälkeen kaupungin viranomaisten ja pyövelin haltuun (U.Saarnivaara, He elivät Jumalan voimassa, I ja II osa, ss.50,51).

MARTTI LUTHER (1483-1546)

Wormsin valtiopäivät

Haluan mennä Wormsiin, vaikkapa siellä olisi yhtä paljon piruja kuin tiilejä on katolla.

"...En usko paavin ja kirkolliskokousten erehtymättömyyteen. On näet täysin ilmeistä, että molemmatkin ovat monia kertoja menneet harhaan ja esittäneet keskenään ristiriidassa olevia lausuntoja...Ellei minun osoiteta olevan väärässä Jumalan sanan tai muiden selvien syiden avulla, en saata enkä halua peruuttaa yhtään sanaa, sillä on väärin ja vahingollista toimia omaatuntoaan vastaan. Tässä seison enkä muuta voi. Jumala minua auttakoon. Aamen." (mt.ss.106, 108).

JOHN BUNYAN (1628-1688)

Kattilanpaikkaajan poika. John jatkoi isänsä ammattia.

Bunyan vietiin nyt vankilaan. Seitsemän viikon perästä hänet tuotiin sieltä oikeudenistuntoon. Häntä vastaan esitettiin syytöskirjelmä, jossa sanottiin mm: "John Bunyan, kotoisin Bedfordin kaupungista, ammatiltaan työmies...on perkeleellisesti ja itsepintaisesti pysytellyt poissa kirkosta ja jumalanpalveluksista sekä on tunnettu lukuisten laittomien kokousten ja seurojen pitäjänä, tämän kuningaskunnan rauhallisille alamaisille suureksi häiriöksi ja hämmennykseksi vastoin kuninkaallisen majesteetin lakeja..." (mt.s.281).

Kaikkiaan hän joutui olemaan vankilassa noin 12 vuotta (mt.s.284).

1. Vuori korkea, Tiekin vaivalloinen. Kuitenkin kulkea Läpi ahdingoitten Aion perille Tälle vuorelle.
2. Ei saa uupua, Joka mieli käydä Elon poluilla, Pitää vaivaa nähdä, Valvoa sydänyössä` Muuten turha on työs.
3. Paremp` on, kun saa Murhetta tiellä taivaan, Kuin jos kiiruhtaa Ilomielin vaivaan; Mieleheni se Paina syvälle. (John Bunyan)

HANS NIELSEN HAUGE (1771-1824)

Kun Hauge alkoi työnsä kotikylällään ja kotipitäjässään, seurakunnan kirkkoherra asettui vastustamaan häntä. Tämä oli hengellisesti sokea, omakohtaista uskoa vailla oleva mies, joka ei lainkaan ymmärtänyt Haugeen työn tuloksena syntyneen herätyksen tuomaa uutta elämää. Hän ei vain kieltänyt Haugea puhumasta; eräissä kotiseuroissa hän jopa vaati läsnäolevia heittämään hänet ulos, löi häntä ja uhkasi toimittaa hänet vankilaan (mt. ss.55,56).

Nimismiehiä ja poliiseja apunaan käyttäen he kerta toisensa jälkeen koettivat karkoittaa hänet pois seurakuntansa alueelta. Smaalenessa muuan kirkkoherra ajoi ruoskalla ehtoollispöydästä kaksi Haugeen kokouksissa käynyttä. Hän karjui heille: "Ulos Jumalan huoneesta, te ulkokullatut!" (mt. s.58).

Lokakuun 24. päivänä 1804 nimismies Gram tuli jälleen pidättämään Haugea, tällä kertaa Eikerin paperitehtaalle, josta Hauge veljensä kanssa omisti neljänneksen. Ystävät pelkäsivät pahinta ja kehottivat Haugea piiloutumaan, mutta tämä astui nimismiestä vastaan ja lähti halukkaasti hänen mukanaan. Samana päivänä hänet teljettiin Hougsundin vankilaan ja lyötiin vielä samana iltana rautoihin. Tämä oli kymmenes kerta, kun hänet vangittiin, ja tähän päättyi käytännöllisesti katsoen hänen toimintansa Norjan herätysaarnajana. Alkoi mittamaton kärsimysten tie, jonka kateelliset kirkonmiehet olivat hänelle valmistaneet (Aapeli Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, s.25).

KALAJOEN KÄRÄJÄT 1838-1838

KONVENTIKKELIPLAKAATTI

Kuninkaallinen julistus ja fiello, joka koskee luvattomia kokouksia, joita yksityisissä taloissa järjestetään erityisen ja nimenomaisen jumalanpalveluksen toimittamista varten, sekä niitten rangaistusta, jotta sellaisesta tavataan; tammikuun 12. päivänä 1726.

ALKUSEURAKUNNAN NÄKEMYS

”Kuinka siis on, veljet? Kun tulette yhteen, **on jokaisella jotakin annettavaa: millä on virsi, millä opetus, millä ilmestys, mikä puhuu kielillä, mikä selittää; kaikki tapahtukoon rakennukseksi**” (1. Kor.14:26).

Yleisen pappeuden maahan polkemista

”Mutta te olette ”valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuus kansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja”, joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa; te, jotka ennen ”ette olleet kansa”, mutta nyt olette ”Jumalan kansa”, jotka ennen ”ette olleet armahdetut”, mutta nyt ”olette armahdetut” (1. Piet.2:9,10).

Kuollut kirkollisuus ja suruton maallinen esivalta liittoutuivat

Kalajoen käräjillä löysivät toisensa kuollut kirkollisuus sekä jumalaton maallinen esivalta. Nämä löivät kättä toisilleen; jopa voidaan puhua symbioosista näiden kesken. Näillä näytti olevan täysin yhteneväiset intressit. Nämä muodostivat ”palokunnan” Herran tulien sammuttamiseksi. Tässä maailma ja kansankirkko olivat löytäneet toisensa täydellisesti. Kirkollinen ja maallinen virkavalta toimivat yksimielisinä yhteistä vihollista vastaan. Kirkko oli jumalattoman kansan ohjauksessa.

Kirkon historian kannalta Kalajoen käräjät ovat ”korutonta kertomaa”. Käräjät kertovat kirkon surkeasta harharetkeestä. Olisi terveellistä, että kirkko tunnustaisi harhailunsa, katuisi sitä julkisesti ja ahkeroini tehdä parannusta. Tänäkin laitokirkko ja sen uskovat jäsenet ovat usein ”napit vastakkain” vaikkei aina käräjiin mentäisikään.

Nämä käräjät ovat johdonmukaista hedelmää siitä, että kristinusko 300 – luvulla julistettiin Rooman valtionuskonnoksi.

Oikeuden päätös

”Ne joitten kotona oli pidetty hartausseuroja, saivat sakkoa 96 ruplaa, kun taas seuroissa käyminen tuotti 4 ruplan 80 kopeekan sakon. **Mutta jos seurat olivat olleet sunnuntaina, lisättiin kullekin**

osanottajalle sapatin rikkomisesta sakkoa saman verran kuin arkiseuroissa käymisestä sakotettiin" (A. Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, ss.129-130).

"tuomiokapitulin jälkeen hovioikeus tuomitsi Laguksen, Malmbergin, Durchmanin ja Laurinin puolen vuoden virkaeroon sekä Hemmingin saamaan sopivat nuhteet tuomiokapitulissa. Syytetyt papit ja maallikot vetosivat asiassa vielä senaattiin ja keisariin saakka, mutta turhaan" (mt. s.131).

"Niinpä mäkitupalainen Maria Liisa Vihelä, joka seuroissa käymisestä ja 'sapatin rikkomisesta` oli saanut sakkoja 9 ruplaa 60 kopeekkaa, joutui varojen puutteessa sovittamaan ne kahdeksan vuorokauden 'vedellä ja leivällä` Oulun linnassa. Mutta sokea Liisa kärsi rangaistuksensa iloiten. Kun hän sitten pääsi vankilasta ja Oulussa odotti ystävää, joka oli tullut häntä noutamaan, pilkkasivat paikalle saapuneet katselijat häntä äänekkäästi, ja joku poika pisti leipää Liisan suuhun, lausuen: "Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumis" (mt.ss.131,132).

"Neljälle papille tuomittu virkaeroaika määrättiin alkavaksi tammikuun 1. päivästä 1842" (mt.s.132).

USKOVA JA KÄRÄJÄT TÄNÄÄN

Nähdäänkö uskovia tänään kärjäsaleissa? Valitettavasti nähdään, mutta ei siksi, että he ovat puolustaneet evankeliumia, vaan rikollisina. He ovat kavaltaneet omaan pussiinsa varoja, jotka olisi pitänyt antaa hädänalaisille! He ovat "omasta syystään" ja rikollisina oikeuden edessä.

"Sillä se on armoa, että joku omantunnon tähden Jumalan edessä kestää vaivoja, syyttömästi kärsien. Sillä mitä kiitettävää siinä on, jos te olette kärsivällisiä silloin, kun teitä syntienne tähden piestään? Mutta jos olette kärsivällisiä, kun hyvien tekojenne tähden saatte kärsiä, niin se on Jumalan armoa. Sillä siihen te olette kutsutut, koska Kristuskin kärsi teidän puolestanne, jättäen teille esikuvan, että te noudattaisitte hänen jälkiänsä" (1. Piet.2:19-21).

Suomalaisessa kristikunnassa vallitsee armoton kilpailu: 1) kilpa laulanta, 2) kilpa kosinta, 3) kilpa rahastus.

"jotka pitävät jumalisuutta keinona voiton saamiseen" (1. Tim.6:5).

Älkää mukautuko

Tänään monet uskovat välttävät kärjät "mukautumalla" maailman mukaan:

"Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä" (Room.12:2).

Suola kadonnut

Suomalainen kristillisyyden on nykyisin pitkälti **populismin hapattama**. Sanan julistuksen tilalle on tullut erilaista viihteellistä ohjelmaa. Lähetyskäsky edellyttää kaiken sen opettamista, mitä Jeesus on opettanut. Opillisuuden halveksinta johtaa turmioon:

"Minun kansani joutuu häviöön, sillä se on tietoa vailla" (Hoos.4:6; Saarnivaaran käänn.).

"Te olette maan suola; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi" (Matt.5:13).